

1. Bölüm

YAZIM BİLGİSİ

• Yazım Kuralları

- Büyük Harflerin Kullanımı
- Kısaltmaların ve Kısaltmalara Gelen Eklerin Yazımı
- Sayıların Yazımı
- “de” ve “ki” Bağlaçlarının Yazımı
- Pekiştirmeli Sözcüklerin Yazımı

• Noktalama İşaretleri

- Nokta
- Virgül
- İki Nokta
- Üç Nokta
- Soru İşareti
- Ünlem İşareti
- Kısa Çizgi
- Uzun Çizgi (Konuşma Çizgisi)
- Eğik Çizgi
- Tırnak İşareti
- Kesme İşareti
- Yay Ayrac

- Etkinlikler
- “Bu Konuda Neler Öğrendik?” Testleri
- 1. Bölüm Değerlendirmesi

BÜYÜK HARFLERİN KULLANIMI

- Kazanım: T.4.4.10. Büyük harfleri ve noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır.

A. Cümle büyük harfle başlar:

Ak akçe kara gün içindir.

B. Özel adlar büyük harfle başlar:

- **Kişi adları:** Mustafa Kemal Atatürk, Yunus Emre, Mete...
- **Hayvan adları:** Boncuk, Fındık, Pamuk...
- **Devlet adları:** Türkiye Cumhuriyeti, Suudi Arabistan...
- **Gezegen ve yıldız adları:** Ay, Mars, Neptün...
- **Yer adları (kita, bölge, il, ilçe, köy, semt vb.):** Asya, İç Anadolu, Ankara, Bahçelievler...
- **Mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak adları:** Yunus Emre Mahallesi, Kızılay Meydanı, Karacaoğlan Bulvarı, Karanfil Sokağı...
- **Kurum, kuruluş, kurul adları:** Türkiye Büyük Millet Meclisi, Yeşilay Derneği, Koza Yayınları, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı...
- **Kitap, dergi adları:** İnce Memed, Nutuk, Sincap İstasyonu (dergi)...
- **Ulusal, resmî, dinî bayramlar, anma ve kutlama günleri:** Cumhuriyet Bayramı, Ramazan Bayramı, Anneler Günü...

C. Dizeler genellikle büyük harfle başlar:

Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik
Bin atlı o gün dev gibi bir orduyu yendik.
(Yahya Kemal Beyatlı)

Ç. Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adları büyük harfle başlar:

29 Mayıs 1453 Salı günü, 29 Ekim 1923, 15 Mayıs...

Etkinlikler

- A.** Aşağıdaki metinde altı çizilmiş sözcüklerde veya sözcük gruplarında büyük harflerin kullanımı ile ilgili hangi kurallar uygulanmıştır? Altlarına yazınız.

Berk cumartesi sabahı erkenden kalktı. Heyecanlıydı. Nasrettin Hoca'nın fıkralarını

araştırmak için Nasrettin Hoca Kültür Derneğine gitti. Dernekte Nasrettin Hoca ile

ilgili her şey vardı. Nasrettin Hoca'nın Hayatı adlı bir kitabı alarak incelemeye başladı.

Nasrettin Hoca'nın fıkralarından birini defterine yazdı.

Bir gün Nasrettin Hoca rüyasında bir adamla konuşuyormuş. Adam, dokuz akçe, diyormuş. Nasrettin Hoca da, on akçe, diyormuş. Nasrettin Hoca rüyadan uyanmış ellerinde hiç akçe yok. Geri uykuya dalmış ve adama, tamam dokuz akçe olsun, demiş.

Bu kitapta Nasrettin Hoca'nın köyünden de söz ediliyordu. Birkaç saat çalıştıktan sonra oradan ayrıldı.

- B.** Aşağıdaki cümlelerde yazım yanlış yapılmış sözcüklerin altlarını çiziniz. Sözcüğün doğru yazılışını altlarına yazınız.

1. Dün Fatma, Ayşe ve mert ile ders çalıştım.
2. Komşumuzun uykucu diye bir köpeği var.
3. En çok kar doğu anadolu'ya yağar.
4. Karaca yayınlarından bir kitap aldım.
5. Jüpiter, satürn, venüs, ay gezegen; güneş ise yıldızdır.

C. Büyük harfin kullanım alanlarını örnekleriyle eşleştiriniz.

1. Kitap, dergi adlarının her sözcüğü büyük harfle başlar.

Koza Yayınları, Cevat Dünder Cad., No.: 139, Ostim / ANKARA

2. Anma ve kutlama günlerinin her sözcüğü büyük harfle başlar.

Çocuk Esirgeme Kurumu, Van İl Meclisi...

3. Yer adlarının her sözcüğü büyük harfle başlar.

İzmir'in Kurtuluşu, Babalar Günü...

4. Kurum, kuruluş, kurul adlarının her sözcüğü büyük harfle başlar.

Kırmızı Başlıklı Kız, Bilim Çocuk...

5. Adreslerde her sözcük büyük harfle başlar.

İzmir, Avrupa, Erciyes Ovası...

Ç. Aşağıdaki cümlelerden yazım yanlışı olanlara "X", olmayanlara "✓" işareti koyunuz.

Cümleler	Yazım Yanlışı	
	Var	Yok
1. Kurban bayramında dedemlerin köyüne gittik.	☐	☐
2. 1 Mayıs, Emek ve Dayanışma Günü'dür.	☐	☐
3. Milli Eğitim bakanlığı okulların açılışını erteledi.	☐	☐
4. 19 Mayıs 2019 salı günü yola çıktık.	☐	☐
5. Tıp Bayramı 14 Mart'ta kutlanıyor.	☐	☐
6. Jules Verne (Jul Vern), Dünyanın Merkezine Yolculuk Romanı'nın yazarıdır.	☐	☐
7. Ablam, Atatürk Ortaokulunda okuyor.	☐	☐
8. Orhan Kemal'in Romanları hâlâ çok okunuyor.	☐	☐
9. Ben 30 Aralık'ta doğmuşum.	☐	☐
10. Televizyonda, İbi ile Tosi'yi sürekli izlerim.	☐	☐

D. Aşağıdaki cümlelerde bazı sözcükler küçük harfle, bazıları ise büyük harfle yazılmıştır. Bu cümleleri, yazım yanlışlarını gidererek altlarına yeniden yazınız.

1. yarın yaramaz'ı aşı için Veterinere götüreceğiz.

.....

2. Büyük Ağabeyim yunanistan Adalarında çalışıyor.

.....

3. Akbelen köyü dayanışma derneği buluşma yemeği düzenledi.

.....

4. nasrettin hoca festivali, Konya-akşehir'de 5-10 temmuz'da yapılır.

.....

5. 10 kasım 2019 pazar günü saat 11.00'de Anıtkabir'de olacağız.

.....

E. Aşağıdaki bilgileri doğru (D) ya da yanlış (Y) olarak değerlendirerek okları takip edip ulaştığınız numarayı noktalı yere yazınız.

"Ömer Seyfettin'in 'Kaşağı' adlı hikâyesini okuduk." cümlesinde büyük harfler doğru kullanılmıştır.

↓ (D)

↓ (Y)

"Birazdan karabaş'a su götüreceğim." cümlesinde büyük harfler doğru kullanılmıştır.

↓ (D)
1

↓ (Y)
2

"Annem her zaman Maraş dondurmasını tercih eder." cümlesinde büyük harfler doğru kullanılmıştır.

↓ (D)
3

↓ (Y)
4

Kaç numaralı sonuca ulaştınız?

BU KONUDA NELER ÖĞRENDİK?

...../...../.....

Velinin imzası:.....

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A. Cumhuriyet Bayramı'nız kutlu olsun.
- B. 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk bayramı tüm yurttta coşkuyla kutlandı.
- C. Bu yıl Nevruz Bayramı bazı il merkezlerinde kutlandı.
- D. Bütün okullar 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı'nı kutlamaya hazırlanıyor.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A. Üzerinde mavi bir Japon gömleği vardı.
- B. Dünya, Antep Fıstığının önemini anlamaya başladı.
- C. Yarışmada Van Kedisi birinci seçildi.
- D. Arabayı İngiliz Anahtarıyla tamir ettim.

3. Aşağıdakilerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A. 15 şubat
- B. 12 mart 1990
- C. 22 Aralık Günü
- D. 20 Mayıs 2018, Salı

4. Dedemlerin Mahallesinde büyükçe bir Evliya Çelebi Kütüphanesi var. Bu Kütüphanenin yapımı, 2011 yılının ekim ayında tamamlanmış. binanın bahçesindeki meyve ağaçlarının altında ve kameriyelerde kitap okuyan her yaştan birçok insan görebilirsiniz.

Bu metindeki yazım yanlıklarını gidermek için aşağıdaki değişikliklerden hangisinin yapılmasına gerek yoktur?

- A. "Mahallesinde" sözcüğünün ilk harfi küçük harfe çevrilmelidir.
- B. "Kütüphanenin" sözcüğü küçük harfle başlatılarak yazılmalıdır.
- C. "2011 yılının ekim ayı" ifadesindeki "ekim" sözcüğü büyük harfle başlatılmalıdır.
- D. "binanın" sözcüğü büyük harfle başlatılmalıdır.

5. Kişi, ülke, dil, din, şehir, köy, ilçe, mahalle adları özel addir ve cümlelerin her yerinde büyük harfle başlar.

Bu bilgiye göre aşağıdakilerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A. Ben ilkokulu Çamlık Beldesinde okudum.
- B. Türkler İslamiyet'i kolay benimsemişler.
- C. Ninemler Bulgaristan'dan göç etmişler.
- D. Yaz tatillerinde Kuşadası'na gideriz.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A. "Halı Dokuyan Kızlar" adlı tabloyu sergide gördüm.
- B. Yahya Kemal'e ait "Kendi gökkub-bemiz" adlı kitabı inceleyeceğim.
- C. "Düşünen Adam" heykeli hastane ile bütünleşti artık.
- D. "Çalığışu" romanını bence herkes bir kez daha okumalı.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir-den çok yazım yanlışı yapılmıştır?

- A. Kızılırmak Irmağı kaç il sınırları içinden geçiyor?
- B. Türkçe Kitabı güzel resimlerle dolu.
- C. Ömer seyfettin, Türk Öykücülüğün öncülerindedir.
- D. Konya ili bazı ülkelerden daha büyük.

8. Anma ve kutlama günlerinin her bir sözcüğü büyük harfle başlatılarak yazılır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu kurala uyulmamıştır?

- A. Aşure Günü'nde komşulara aşure dağıttık.
- B. Babalar Günü'nde babama güzel bir hediye aldım.
- C. 20 Kasım, Dünya Çocuk Hakları günüdür.
- D. Onun, 14 Mart Tıp Bayramı'nı kutladım.

9. Mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak adlarında her bir sözcük büyük harfle başlatılır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A. Karaköy meydanı aslında küçük bir yer.
- B. Barış mahallesi muhtarlığı pazar günleri de açık.
- C. Yunus Emre caddesi trafiğe kapatılmış.
- D. 1371. Sokak, parka kadar uzanıyor.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A. İç Anadolu'da karasal iklim yaşanır.
- B. Zigana geçidi kar yağışında kapanır.
- C. Ankara Kalesi yeniden bakıma alınmış.
- D. Uzungöl beldesinde seçimler yenilendi.

11. Aşağıdakilerin hangisinde büyük harflerin kullanımı ile ilgili bir yazım yanlışı vardır?

- A. Ege'nin Güneyi çok sıcaktır.
- B. Ülkemizin batısında hangi komşu ülke var?
- C. Bir Kuzey Amerikalının öyküsü bu.
- D. Poyraz kuzeybatıdan mı eser?

12. Aşağıdakilerin hangisinde büyük harflerin yazımında yanlışlık yapılmıştır?

- A. Cilalı Taş Devri'ni öğrendik.
- B. İzlediğim filmin konusu Antarktika idi.
- C. Bu dergi, yeni sayısında Çernobil olayını ele almış.
- D. Kızılay meydanı trafiğe yine kapalı.

13. Son dersimizde Dünya haritalarında tam ortadan geçen çemberin ne olduğunu öğrendik.

Bu cümlede hangi sözcüğün yazımı yanlıştır?

- A. dersimizde
- B. Dünya
- C. haritalarında
- D. çemberin

14. Dün Okulumuzda Öğretmenler Toplantısı vardı. Bizim Öğretmenimiz, Pazar günü okulca pikniğe gidelim, önerisinde bulunmuş. Öneriye herkes destek vermiş.

Bu parçada kaç yazım yanlışı vardır?

- A. 3
- B. 4
- C. 5
- D. 6

15. Aşağıdakilerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A. Dün gece Ay Tutulması yaşandı.
- B. 12 haziran günü işe girdim.
- C. Çocuk Ve Bilim dergisi okuyorum.
- D. Yeşilay Haftası için hazırlanıyoruz.

16. Aşağıda büyük harflerin kullanımıyla ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A. Şiirlerde dizelerin ilk sözcükleri genellikle büyük harfle başlar.
- B. Güneş, dünya ve ay isimleri cümlede bir gök cismi olarak kullanıldıkları zaman büyük harfle başlar.
- C. "il, ilçe, köy, mahalle" sözcükleri her zaman büyük harfle başlatılır.
- D. Gazete, kitap, dergi isimleri büyük harfle başlar.

17. Aşağıdakilerden hangisi büyük harflerin kullanımıyla ilgili yanlış bir bilgidir?

- A. Yön adları tek başına veya bir yer adından hemen sonra kullanılırsa ilk harfleri büyük yazılır.
- B. Kurum, kuruluş, kurul adlarının her bir sözcüğü, bağlaçlar hariç, büyük harfle başlatılarak yazılır.
- C. Dil, din ve mezhep adları özel ad olduklarından büyük harfle başlarlar.
- D. Nokta, soru işareti ve ünlem işaretinden sonra gelen sözcükler büyük harfle başlar.

KISALTMALARIN VE KISALTMALARA GELEN EKLERİN YAZIMI

- Kazanım: T.4.4.16. Kısaltmaları ve kısaltmalara gelen ekleri doğru yazar.

A. Kuruluş, ülke, kitap, dergi ve yön adlarının kısaltmaları her sözcüğünün ilk harfinin büyük olarak yazılmasıyla yapılır.

- MEB (Millî Eğitim Bakanlığı)
- TBMM (Türkiye Büyük Millet Meclisi)
- ABD (Amerika Birleşik Devletleri)
- BM (Birleşmiş Milletler)
- TD (Türk Dili)
- B (batı), D (doğu), KD (kuzeydoğu)

DİKKAT

Bu tür kısaltmalarda T.C. (Türkiye Cumhuriyeti) ve T. (Türkçe) kısaltmaları dışında nokta kullanılmaz.

Bazı kurum ve kuruluş adlarında okuma kolaylığı ve akılda kalıcılık amacıyla özel kısaltmalar yapılabilir:

- İLESAM (İlim ve Edebiyat Eserleri Sahipleri Meslek Birliği)
- ASELSAN (Askerî Elektronik Sanayi)
- ATÜ (Atılım Üniversitesi)
- BTÜ (Batman Üniversitesi)

B. Ölçülerin kısaltması küçük harfle yazılır (Ölçü birimlerinin uluslararası kısaltmaları kullanılır.)

- m (metre), mm (milimetre), cm (santimetre), km (kilometre), kg (kilogram), l (litre), m² (metrekare), cm² (santimetrekare)
...

- C. Verilen kısaltmaların dışında yapılan kısaltmalarda, kısaltılan sözcük ve sözcük grubu özel ad, unvan veya rütbe ise ilk harf büyük; cins ad ise ilk harf küçük olur ve bu kısaltmalarda nokta kullanılır:

- Alm. (Almanca), Çiğdem Mah. (Çiğdem Mahallesi), Köknar Sok. (Köknar Sokağı), Prof. (Profesör), Av. (Avukat), ed. (edebiyat), hzl. (hazırlayan), coğ. (coğrafya) ...

- Ç. Kısaltmalara getirilen ekler, kısaltmanın okunuşuna uyar:

- TRT'nin, TBMM'ye, İTÜ'de, NATO'dan ...
- İng.yi, m'den, vb.leri ...

Etkinlikler

- A. Kısaltmaların kullanım alanları ve getirilen ekler ile ilgili örneklerle bilgileri eşleştiriniz.

1.	<ul style="list-style-type: none">• Ata Bul. (Ata Bulvarı)• Dr. Ali• kim. (kimya)	()	Kuruluş, ülke, kitap, dergi ve yön adlarının kısaltmaları her sözcüğün ilk harfinin büyük yazılması biçiminde olur.
2.	<ul style="list-style-type: none">• g'ı (gramı)• m²den (metrekareden)	()	Kısaltılan sözcük veya sözcük grubu; özel ad, unvan veya rütbe ise ilk harf büyük; cins ad ise ilk harf küçük olur.
3.	<ul style="list-style-type: none">• TS (Türkçe Sözlük)• YSK (Yüksek Seçim Kurulu)	()	Küçük harflerle yapılan kısaltmalara getirilen ekler sözcüğün asıl okunuşuna uydurulur.
4.	<ul style="list-style-type: none">• AŞTİ'ye ("Ankara Şehirlerarası Terminal İşletmesine" değil)• ATO'yu ("Ankara Ticaret Odasını" değil)• MEB'den ("Milli Eğitim Bakanlığında" değil)	()	Büyük harflerle yapılan kısaltmalarda getirilen eklerin okunuşu kısaltmanın son harfine göre olur.

B. Aşağıdaki cümlelerde kullanılan kısaltmalara uygun ekler getiriniz.

1. Bu yolun genişliği dört m'..... bulmaz.
2. Türkiye'nin tek resmî haber kurumu AA'.....
3. Dil kursu için TÖMER'..... yazıldım.
4. DSİ'..... çalışanları işi hızlıca hallettiler.
5. Pirinci 5 kg'..... tamamlayın.
6. TEMA'..... sınıfça bağış yaptık.
7. Ablam KPSS'..... yüksek puan aldı.
8. Yeşiller Mah. muhtarı iyi çalışıyor.
9. Tarlanın 50 m²..... bir kulübe yaptık.
10. Bazı televizyon programlarına RTÜK'..... ceza verildi.

C. Aşağıdaki cümlelerde kısaltmalarla ilgili yapılan yanlışların altını çiziniz, bu yanlışların doğrusunu altlarına yazınız.

1. Akşam TV'da maç izleyeceğim.
2. Nö. SB. Ali Yiğit olaya el koydu.
3. 12 No'lu kapının önünde beni bekle.
4. Babam SGK'dan emekli maaşı alıyor.
5. Abant S. , No.: 120, Çankaya / ANKARA
6. TTK'nun (Türk Tarih Kurumu) önemli yayınları var.
7. Dönüşün 10 dk.'yi geçmesin.
8. Tüba, Türkiye Bilimler Akademisinin kısaltmasıdır.
9. u. f. o. , "Tanımlanmamış Uçan Nesne" demektir.
10. Haz. Ömer, adaletiyle ünlüdür.

BU KONUDA NELER ÖĞRENDİK?

...../...../.....

Velinin imzası:.....

- 1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kısaltmaların yazımında yanlışlık vardır?**

 - Paris'ten T.H.Y. uçağı ile geldiler.
 - TV'de bilgi verici programları izliyorum.
 - AA'nın haberi bize geç ulaştı.
 - Karışının kaç cm olduğunu ölçtü.
- 2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kısaltmaya getirilen ekte yanlış yapılmıştır?**

 - ABD'ne (Amerika Birleşik Devletleri) acil bir e-posta yollandı.
 - TKK'nin (Türk Tarih Kurumu) yayınları burada satılıyor.
 - Ablası İKÜ'nden (İstanbul Kültür Üniversitesi) mezunmuş.
 - YSK'nun (Yüksek Seçim Kurulu) başkanı değişmiş.
- 3. Bazı kurum ve kuruluş adlarının kısaltmasında, okuma/söyleme kolaylığı dikkate alınır.**

Aşağıdaki kısaltmalardan hangisi bu ilkenin örneğidir?

 - AOÇ (Atatürk Orman Çiftliği)
 - TDK (Türk Dil Kurumu)
 - İŞKUR (Türkiye İş Kurumu)
 - UYB (Uluslararası Yazarlar Birliği)
- 4. Yabancı dillerdeki bazı kısaltmalar Türkçeye olduğu gibi geçmiştir.**

Aşağıdakilerden hangisi bu duruma örnek verilemez?

 - PEN (Uluslararası Yazarlar Birliği)
 - NATO (Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı)
 - FIFA (Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği)
 - AİHM (Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi)
- 5. Aşağıdakilerin hangisinde kısaltma yanlış yapılmıştır?**

 - Dakika : dak.
 - Yüksek Denetim Kurulu : YDK
 - Kilogram : kg
 - Cadde : Cad.
- 6. Aşağıdakilerin hangisinde kısaltmaya getirilen ek doğru değildir?**

 - g.dan (gram)
 - dr.den (doktor)
 - İSO'ya (İstanbul Sanayi Odası)
 - TL'den (Türk lirası)
- 7. Aşağıdaki kısaltmalardan hangisi diğerlerinden farklıdır?**

 - Ar. (Arapça)
 - ed. (edebiyat)
 - Nö. (nöbetçi)
 - yy. (yüzyıl)

YAZIM KURALLARI

SAYILARIN YAZIMI

- Kazanım: T.4.4.17. Sayıları doğru yazar.

A. Sayılar metin içerisinde genellikle harflerle yazılır:

- Dedemin köyünde dört gün kaldık.
- Yolculuğumuz beş saat sürdü.
- On gün sonra kitaplarımızı değiştirdim.

B. Birden fazla sözcükten oluşan sayılar ayrı yazılır:

- On beş, yüz elli altı, bin iki yüz seksen...

C. Saat, para tutarı, ölçü vb. sayıları aşağıdaki gibi yazılır:

- 12.30'da...
- 100 lira...
- 3 kilogram, 10 metre, 15 kilometre...

Ancak saat ve dakikalar metin içinde yazıyla da yazılabilir:

- Evden sekiz on geçte çıktım.
- Saat ona çeyrek kala otobüs geldi.

Ç. Sıra sayıları rakamla da yazıyla da gösterilebilir. Rakamla gösterildiğinde rakamdan sonra ya nokta konur ya da kesme işareti konularak derece gösteren ek getirilir:

- Kardeşim 2. sınıfta okuyor.
Kardeşim ikinci sınıfta okuyor.
- Kurada 15. sıra çıktı bana.
Kurada 15'inci sıra çıktı bana.

D. Üleştirme sayıları rakamla değil yazıyla belirtilir:

- Üçer ("3'er" yazımı yanlış)
- Altışar ("6'şar" yazımı yanlış)

- E.** Romen rakamları tarihî olaylarda, yüzyıllarda, hükümdar adlarında, tarihlerde ayların yazılışında, kitap ve dergi ciltlerinde kullanılabilir:

- II. Dünya Savaşı...
- III. yüzyıl, XXI. yüzyıl...
- II. Mustafa, IV. Murat...
- 12.VI.2018, 20.X.2019...
- IIV. Cilt...

Etkinlikler

Aşağıdaki cümlelerde sayıların yazımıyla ilgili yanlışları bulup doğrusunu altlarına yazınız.

1. Tam onbeş gün geçti, ondan haber yok.
2. Saat 15–30'da sinemanın önünde buluşalım.
3. Sınavda 4.üncü sınıflara aynı sorular soruldu.
4. Yenilikçi padişahlardan biri de 3. Selim'dir.
5. Yola çıkalı daha 1 saat olmadı.
6. Kampın 12.'inci günü yarışmalara geçildi.
7. Yıl bin dokuzyüz ondokuz, Kurtuluş Savaşı başlıyor.
8. Pazar günü onikiyeon kala otobüs hareket edecek.
9. Montu 200 elli liraya aldık.
10. Kayıtta bana 17'inci sırayı verdiler.

BU KONUDA NELER ÖĞRENDİK?

...../...../.....

Velinin imzası:.....

- Aşağıdakilerin hangisinde tarih yazımı yanlıştır?
 - 10.06.2019'da ilk toplantıyı yaptık.
 - Orada 24 Temmuz çarşamba günü olacağım.
 - 17.VII.2019, benim için önemli bir gündü.
 - 10 Kasım'daki törende görevliydim.
- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sayıların yazımı ile ilgili yanlışlık yoktur?
 - Yaz boyunca 5'er kitap okuduk.
 - İş yerinde yüzotuz kişi çalışıyordu.
 - 2.'inci gün sonunda oraya varabildik.
 - İki şehrin arası 142 kilometre idi.
- Dede Korkut masalları, destan özellikleri de taşıyan oniki hikâyedir. 15. yüzyılın ortalarında veya ikinci yarısında, Kuzeydoğu Anadolu'da yazıya geçirildiği sanılmaktadır. Konuların çoğu, XIII yüzyılda bu bölgeye gelmiş Müslüman Oğuzların ve komşularının yaşamından alınmıştır.
Bu metinde kaç yazım yanlışı vardır?
 - 1
 - 2
 - 3
 - 4
- Aşağıdakilerin hangisinde yazım yanlışı vardır?
 - 10.06.2019
 - 10/06/2019
 - 10.VI.2019
 - 10-06-2019
- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?
 - 12:40'da okul kapısında buluşuyoruz.
 4. sınıflar arasında bilgi yarışması düzenlenecekti.
 - Ben 01.03.1998 tarihinde doğdum.
 - 3'üncü kata çıkmamız gerekiyor.
- Saat 13.30'da ve 1 başıma eve döndüğümde torbada 4 kilo domates, 10 metre kablo vardı.
Bu cümledeki yazım yanlışı gidermek için aşağıdaki değişikliklerden hangisi yapılmalıdır?
 - 13.30 → 13:30
 - 1 → bir
 - 4 → dört
 - 10 → on
- Aşağıdakilerin hangisinde sayıların yazımında yanlış yapılmıştır?
 - Bahçede ikişerli sıra olduk.
 6. soruda zaman kaybettim.
 - Film 21.00'de başlayacak.
 - 2013'de buraya taşındık.
- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?
 - Saat beşi çeyrek geçe uyandım.
 - Yarışı 5.'inci tamamladı.
 - O evde onbir insan yaşıyor.
 - Her gün 30 dk yürüyormuş.

“DE” VE “Kİ” BAĞLAÇLARININ YAZIMI

- Kazanım: T.4.4.18. Yazılarında bağlaçları kurallarına uygun kullanır.

“de/da” Bağlacı

Bağlaç olarak “de/da” cümlelere genelde “bile, dahi” anlamları katar. Taşdığı anlam ancak cümle içinde açığa çıkar. Hatta çoğu zaman tam bir anlam vermez. Anlamını ve işlevini belirleyebilmek için bu bağlacı cümleden çıkarmayı deneyebiliriz.

- Sen de benimle gel. (Başkalari geliyor, sen de gel.) → Sen benimle gel. (Sadece sen gel.)
- Bütün hafta oturmuş da şimdi telaş ediyor. → Bütün hafta oturmuş, şimdi telaş ediyor.
- Çalıştı da başardı. → Çalıştı, başardı.
- Çocuk, şeker de şeker diye tutturdu. → Çocuk şeker şeker diye tutturdu.
- Sınıfını geçsin de istediğini almaya razıyım. → Sınıfını geçsin, istediğini almaya razıyım.

Sözcüklere, “Nerede?” sorusunun yanıtını oluşturacak biçimde “bulunma”, “içinde, üstünde vb. olma”, “kalma” gibi anlamlar katan “-de / -da” ekiyle karıştırmamak gerekir.

- Bu gölde çeşit çeşit balık var.
- Kütüphanemizde istediğin kitabı bulabilirsin.
- Anlattıklarımı aklında tut, sakın unutma.
- Ağaçta kuş yuvası var.

Bağlaç olan “de/da” cümleden çıkarılabilir, bu durumda cümlede anlamca eksilme olsa bile anlatım bozukluğu oluşmaz.

Ek olan “-de/-da” ise cümleden çıkarılamaz, çıkarıldığında anlatım bozukluğu oluşur. Ek olan “-de/-da” sözcüklere bitişik yazıldığı için ses benzeşmesine uyar:

- Eyde ekmek kalmamış.
- Sepette on yumurta vardı.
- Saat onda buluşalım mı?
- Yarın sınıfta başkan seçimi var.

Bağlaç olan “de/da” sözcüklere bitişik, ek olan “-de/-da” ise sözcüklerden ayrı yazıldığı yazım yanlışı oluşur.

Etkinlikler

A. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır? Bu cümleleri "X" işareti koyarak gösteriniz.

1. Yayla da otlar kurumaya başlamış.
2. İki büyük kaya parçası arasında dar bir geçit var.
3. Onu almadı da bunu aldı, anlamadım sebebini.
4. Gidipte gelmemek var gurbetten.
5. Gazeteler de her gün böyle haberler görüyoruz.
6. Kavga edenler odadanda çıkarıldı.
7. Filmde olaylar çok hızlı geliyor.
8. Evlerin de hangi çiçekler var?
9. Yokuşu tırmanıp tepe de mola verdik.
10. Duvarda birkaç resim, bir de saz vardı.

B. Aşağıdaki cümlelerde noktalarla gösterilen yerlere "de/da" bağlacını veya "-de/ -da" ekini yazınız.

1. Bu mevsim..... kasabamız kalabalık olur.
2. Havalarda..... aniden soğumaya başladı.
3. Eve döndüğümde babam..... evdeydi.
4. Derken bir gürültü; hepimiz..... bir korku, bir telaş.
5. Onlar..... söz isteyip görüşlerini söyleselerdi.
6. Roman..... fantastik bir başkahraman var.
7. Benim yaşamımda İzmir..... derin izler bırakmıştır.
8. Bizim sokak..... kaldırım çalışması yapılıyor.
9. Dar bir geçit..... sıkışıp kaldılar.
10. Trabzon..... tam üç yıl kaldık.

“ki” Bağlacı

Genellikle anlam bakımından ilgili cümleleri birbirine bağlar. Bağlaç olduğu için sözcüklerden ayrı yazılır.

- Ama ben bir şey yapmadım ki bana kızılıyorsun.
- Acaba haberi var mı ki, ondan habersiz gitmiş olmayalım.
- Ben ki, hiç geç kalmamışım, şimdi mi geç kalayım?

“ki” bağlacı cümleden çıkarıldığında anlam ve anlatım çok az etkilenir.

“Belki, çünkü, hâlbuki, mademki, sanki” sözcüklerinde geçen “ki” bölümleri aslında bağlaçtır ama zamanla kaynaşmaya uğramış, bitişik yazılmaya başlanmıştır.

Zaman bildiren sözcükler “-e” ve “-de” eki bulunan adlara bitişik yazılan “-ki”ler, bağlaç değildir, ektir:

- Akşamki olayı unutamam.
- Geçen günki yardımını unutmayacağım.
- Cebimdeki parayı düşürmüştüm.
- Hemen gidip bahçedeki arkadaşları çağırın.
- Çekinme, sor aklındaki soruları.

“ki” eki, söylenmeyen, sözden düşürülen adların da yerine kullanılır:

Bizimki sizin evden biraz ileride. → Bizim ev sizin evden biraz ileride.

Etkinlikler

A. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere “ki” bağlacı ve “-ki” ekinden uygun olanları getiriniz.

1. Derler..... bir zamanlar burası ormanmış.
2. Yaşlı, sırtında..... torbayı yavaşça yere bıraktı.
3. Bir de ağızma aldım..... şeker gibi tadı var.
4. Sokağın başında..... pastanede buluşalım.
5. Acaba ceza verirler mi..... ?
6. Bu yaz..... tatilimiz çok güzeldi.
7. Babam o kadar tutumlu..... israftan hep kaçınır.
8. Senin..... benim çantama göre daha yeni.

B. Aşağıdaki cümlelerde yanlış yazılan "ki" bağlaçlarını ve "-ki" eklerini bulup düzelterek altlarına yeniden yazınız.

1. Mademki geldin şu işi birlikte halledelim.

2. Ümit ediyorumki siz de başarılı olursunuz.

3. İyiki okullar bugün tatil oldu.

4. İnternet, dünyada ki tüm bilgisayarları birbirine bağlayan bir ağıdır.

5. Unutmayalım ki biz, dünyayı çocuklarımızdan emanet aldık.

6. Görselde ki çocuğun hareketine dikkatle bakın.

7. İnanki ona en ufak bir kötü söz söylemedim.

8. Duymaz tabiki, işine gelmiyor söylediklerim.

9. Eve dönüyordum ki Selin arayıp çağırırdı.

10. 2012'deki savaşta çok kayıp verdiler.

11. Bu sayfada ki soruların hangisini doğru yaptım?

12. Birlikte gidelimki çabuk dönelim.

BU KONUDA NELER ÖĞRENDİK?

...../...../.....

Velinin imzası:.....

1. "de" bağlacı aşağıdaki cümlelerin hangisinde doğru yazılmıştır?
 - A. Semra'da resim kursuna gidiyor-muş.
 - B. Bu güzel çalışmada Elif'inde katkısı var.
 - C. Selen'in gözlerinde de sevgi dolu bir bakış vardı.
 - D. "Gökçe Martı" kitabını Ece de okudu.
2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?
 - A. Yarın ki toplantıya sen geliyor mu-sun?
 - B. Dersi derste öğrenmeyi önemse-rim.
 - C. Hâlbuki ben seni hep takdir etmi-şimdir.
 - D. Kuşlar da gitmeye başladı artık.
3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?
 - A. Pikniğe Ömer'de gelecekmış.
 - B. Bahçede çocuklar oynuyordu.
 - C. Bu tabloyu bende çok beğendim.
 - D. Voleybol maçını öğretmenlerde iz-ledi.
4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ki" bağlacı veya "-ki" ekinin yazımı yan-lıştır?
 - A. Mademki acıktınız, birer simit ala-lım.
 - B. Çocuk koşarken uçuyordu sanki.
 - C. Sen evde ki kolileri kapının önüne çıkar.
 - D. Demek ki beni iyi dinlememişsiniz.
5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "de" bağlacının veya "-de" ekinin yazımı yanlıştır?
 - A. Bende o filmin afişi var.
 - B. Sen de o filme gitmişmiydin?
 - C. O filmi de iki kez izledi.
 - D. Senaryosuda oldukça ilgi gördü.
6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?
 - A. Lunaparkta ki çarpışan arabalara bindik.
 - B. Neyse ki derse yetişebildim.
 - C. İçeri de hafif bir müzik çalıyordu.
 - D. Duyduğuma göre senide çağırac-kmış.